

Læreplan i norsk for elever med samisk som førstespråk

Dette er en sørsamisk oversettelse av den fastsatte læreplanteksten.
Læreplanen er fastsatt på bokmål.

Fastsatt som forskrift av Kunnskapsdepartementet 15.11.2019.
Eksamensordning fastsatt av Kunnskapsdepartementet 29.06.2020.

Faamosne 01.08.2020 raejeste

Faagen bijre

Faagen relevaanse j̄ih vihkeles aarvoeh

Faage n̄örjen learoehkidie saemiengieline voestesgieline edtja viehkiehtidh learohki skearkagæmman j̄ih guktie dah guektiengielevoetem evtiedieh j̄ih jearsoe j̄j̄tsh identiteetese sj̄j̄d̄tieh jienebekulturelle seabradahkesne. Learoesoejkesje faagesne n̄örjen learoehkidie saemiengieline voestesgieline tjuara ektesne vuajnalgidh learoesoejkesjinie faagesne saemien voestesgieline. Sijjen j̄j̄tsh kulturelle v̄aaroeminie goh aalkoe, learohkh edtjeh faagen tj̄j̄rrh åadtjodh n̄örjen kultuvren teekstigujmie, sjangerigujmie j̄ih gieledh gellievoetine åahpenidh. Faagen tj̄j̄rrh n̄örjen learoehkidie saemiengieline voestesgieline learohkh edtjeh gielem evtiedidh juktie gaskesadtedh j̄ih mubpiejgujmie n̄örjen gielesne laavenjostedh, j̄ih edtjeh rȳj̄reldihkie sj̄j̄d̄tedh meatan årrodh demokraateles prosessine. Faage edtja learoehkidie rȳj̄rehtidh akten barkoejieliedasse mij krievenassh beaja jeereldihkie maahtoen bijre lohkemisnie, tj̄aeliemisnie j̄ih njaalmeldh gaskesadtemisnie.

Gaajhkh faagh edtjeh viehkiehtidh lierehtimmien aarvoev̄aaronem realiseeredh. Faage n̄örjen learoehkidie saemiengieline voestesgieline edtja learoehkidie daajroem dan r̄æjhkoes j̄ih gellielaaketje giele- j̄ih kultuvreaerpien bijre N̄örjesne vedtedh, men edtjeh seamma tj̄j̄jen tj̄j̄elke v̄aaroeminie utnedh learohki j̄j̄tsh maadtoem j̄ih kultuvrem. Daate ektie referaansemierieh sjugnede seamma tj̄j̄jen goh sijjiem vada ovmessie perspektijvide, buektemehammojde j̄ih åssjalommesidie. Barkoen tj̄j̄rrh faagine learohkh edtjeh jearsoe gieleutniejinie sj̄j̄d̄tedh n̄örjengielesne, j̄ih edtjeh voerkes sj̄j̄d̄tedh j̄j̄tsh gieledh j̄ih kulturelle identiteetese akten feerhmeles j̄ih gellielaaketje ektievoeten sisnjelen. Learohkh edtjeh sijjen maahtoen n̄ænnoestidh laejhtehtkslaakan ussjedidh, j̄ih demokraateles meatan årrodh gosse teeksth laejhtehtkslaakan goerehtieh j̄ih goerkesem gielen baajnehtimmiefaamoen bijre evtiedieh. N̄örjen learoehkidie saemiengieline voestesgieline edtja learoehkidie lidteræære dååjresh j̄ih nuepieh vedtedh kreatijvelaakan j̄ih sjugniedihks soptsesteidh. Lohkeme tj̄j̄ehpieslidteratuvreste j̄ih aamhteseprovseste edtja learoehkidie nuepiem vedtedh vihkeles aarvoej j̄ih moraalske gyhtjelassi bijjeli ussjedadtedh j̄ih viehkiehtidh guktie dah almetje-aarvoem j̄ih eatnemem ååktoeh.

Jarngebiehkieh

Teekste konteekstesne

Learohkh edtjeh teeksth lohkedh juktie dååjredh, iedtjem åadtjodh, ontredidh, j̄ih daajroem åadtjodh almetji åssjaldahki j̄ih jieledede-eaktoej bijre. Learohkh edtjeh dååjrehtidh j̄j̄tsh maadtoe j̄ih saemien kultuvre vihkele sj̄j̄d̄tieh

barkosne teekstigujmie. Faaghe nöörien learoehkidie saemiengieline voestesgieline akten vijriedamme tekstebaakoetjertese bigkie. Daate sæjhta jiehtedh learohkh edtjeh teeksth lohkedh j'ih dååjredh ovmessie buektemehammoejgujmie. Dah edtjeh tjehpieslidteratuvrem jih aamhteseprøvsam goerehtidh jih dej bijjeli ussjedatdedh mah leah tjaalasovveme nööriengielesne, jih teekstine mah leah jarkoestamme saemiengielesne jih jeatjah gielijste. Learohkh edtjeh såemies teeksth lohkedh dennie gielesne man sisnie eah lierehtimmiem utnieh. Maahta teekstide dovne akten kultuvrehistovrijes konteekstese ektiedidh jih learohki ektietijjese jih kultuvremaadtose.

Laejhtehks geatskanimmie teekstese

Learohkh edtjeh maehdedh laejhtehkslaakan ussjedatdedh magkeres baajnehtimmiefaamoem jih ussjedammesvoetem teeksth utnieh. Dah edtjeh maehdedh såemies gieledh, teeskten tjirrjeh jih retorihkeles, vierhkievierhtieh maereslaakan nuhtjedh j'ijtsjeh njaalmeldh jih tjaaleldh teekstine. Dah edtjeh digitaale vuarjasjimmiefaamoem vuesiehtidh, jih etihkeles jih ussjedihks dåemiedidh gaskesadtemisnie mubpiejgujmie.

Njaalmeldh gaskesadteme

Learohkh edtjeh tjehpiesvoeth vejtiestidh mah daerpies guektiengieledh seabradahkesne viehkine goltelidh, guarkedh jih nuepiem åadtjodh nööriengielesne soptsestidh jeereldihkie gaskesadtemetsiehkine. Dah edtjeh maereslaakan åehpiedehtedh, soptsestidh jih digkiedidh dovne faahketji jih soejkesjamme, goltelæjjaj uvte jih åtnojne digitaale vierhtijste.

Tjaaleldh teekstesjugniedimmie

Learohkh edtjeh tjaelemelierehtimmiem dååjredh goh mij akt mij mielem vada. Dah edtjeh maehdedh teeksth nööriengielesne tjaeledh ovmessie sjangerinie jih ovmessie ulmide, jih edtjeh maehdedh teeksth sjugniedidh viehkine tjaelemem jeatjah buektemevuekiejgujmie kombineeredh. Dah edtjeh aaj maehdedh mubpiej teeksth vuarjasjidh jih j'ijtsjeh teeksth bueriedidh bievniesijstie mubpijste.

Giele goh systeeme jih nuepie

Learohkh edtjeh goerehtidh jih viertiestidh strukturelle jih kommunikative bielieh saemien jih nööriengielesne. Dah edtjeh daam daajroem vâaroeminie nuhtjedh juktie tseegkeme nåårmh nööriengielesne haalvedh jih jearsoe gieleutniejinie s'j'itdedh ovmessie ektiedimmine. Ånnetji ånnetji edtjeh aaj maehdedh goerehtidh jih eksperimenteredh gieline.

Gieleldh gellievoete Nöörjesne j̄ih Saepmesne

Learohkh edtjeh gelliengievoetem vierhtine j̄ih nuepine dååjredh. Dah edtjeh daajroem utnedh daanbeajjetje gieletsiehkien bijre Nöörjesne j̄ih Saepmesne j̄ih dan histovrijes maadtoem goerehtidh. Learohkh edtjeh daajroem utnedh ektiedimmien bijre gielen, kultuvren j̄ih identiteeten gaskem, j̄ih edtjeh maehdedh j̄ijtsh j̄ih mubpiej gieleldh tsiehkiem guarkedh.

Dåaresthfaageles teemah

Almetjehealsoe j̄ih jieledehaalveme

Faagesne nöörjen learoehkidie saemiengieline voestesgieline dåaresthfaageles teema almetjehealsoe j̄ih jieledehaalveme, learohkh edtjeh positijve j̄ijtjeguviem j̄ih jearsoe identiteetem evtiedidh. Soptsestalleminie j̄ih digkiedimmie learohkh edtjeh ussjedadtedh guktie j̄ijtsasse bieline vuartasjeh aktede stuerebe aalkoeåålmege-ektievoeteste. Barkoen tj̄irrh faagine learohkh edtjeh maahtoem evtiedidh tjaaleldh j̄ih njaalmeldh nöörjengielesne soptsestidh. Daate dejtie v̄aaromem vadta j̄ijtsh domtesh, dååjrehtimmieh j̄ih mielh storereseabradahkesne buektedh. Faage edtja learoehkidie dååjrehtimmieh vedtedh mah dovne maehdieh dej j̄ijtjeguviem nænnoestidh j̄ih haestedh, j̄ih destie identiteeteevtiedimmiem j̄ih jieledehaalvemem vedtedh.

Demokratije j̄ih meatanårrojevoete

Faagesne nöörjen learoehkidie saemiengieline voestesgieline dåaresthfaageles teema demokratije j̄ih meatanårrojevoete learohkh edtjeh sijjen njaalmeldh j̄ih tjaaleldh retorihkeles tjiehpiesvoeth nöörjengielesne evtiedidh guktie dah maehdieh j̄ijtsh åssjaldahkh j̄ih mielh buektedh j̄ih eadtjohkelaakan meatan årrodh dovne saemien j̄ih nöörjen seabradahkesne. Faagesne nöörjen learoehkidie saemiengieline voestesgieline learohkh laejhtehkslaakan tekstigujmie j̄ih lahtesigujmie berkieh, j̄ih lierieh joekehts mielh gietedidh ussjedadtemen, dialogen j̄ih digkiedimmien tj̄irrh. Lohkeme tjiehpieslidteratuvreste j̄ih aamhteseprovseste learoehkidie goerkesem vedtieh jeatjah almetji jieledehkieh j̄ih haestemi bijre. Daate maahta viehkiehtidh guktie learohkh goerkesem j̄ih åaktemem jeatjah almetji vuajnoej j̄ih perspektijvi bijre evtiedieh, j̄ih daate maahta v̄aaromem biejedh konstruktijve ektiedahkose.

Monnehke evtiedimmie

Faagesne nöörjen learoehkidie saemiengieline voestesgieline dåaresthfaageles teema monnehke evtiedimmie learohkh edtjeh daajroem evtiedidh guktie teeksth eatnemem, byjresem j̄ih jielede-eaktoeh åehpiedehtieh, voenges sijjesne j̄ih abpe veartenisnie. Laejhtehks barkoen tj̄irrh teekstigujmie, soptsestalleminie j̄ih digkiedimmie faage viehkehte

guktie leorohkh ussjedetieh guktie maahta saemien kultuvrem nænnoestidh j̄ih tjáadtjoehtidh. Gosse faagen ovmesseie teekstigujmie áahpenieh, laejhtekslaakan luhkieh j̄ih meatan áarroeh dialogesne, leorohkh maehtieh goerkesem evtiedidh vihkeles aehpiej j̄ih evtiedimmievæhtaj bijre seabradahkesne.

Vihkeles tjiehpiesvoeth

Njaalmeldh tjiehpiesvoeth

Njaalmeldh tjiehpiesvoeth faagesne nööri leoroehkidie saemiengieline voestesgieline leah mahtedh mubpiejgumie laavenjostedh viehkine goltelidh, soptsestidh j̄ih soptsestalledh. Daate sæjhta jiehtedh retorihkeles tjiehpiesvoeth nuhtjedh j̄ih maereslaakan ovmesseie spontaane j̄ih ryöjreldihkie gaskesadtemetsiehkine soptsestidh, aaj mahtedh ovmesseie saarhts njaalmeldh áehpiedehtemh soejkesjidh j̄ih áehpiedehtedh mah leah dáastoejidie sjiehtedamme. Faage nööri leoroehkidie saemiengieline voestesgieline aktem sjiere d'iedtem utnieh njaalmeldh tjiehpiesvoeth nööriengielesne evtiedidh. Evtiedimmie njaalmeldh tjiehpiesvoetijste lea mahtedh dejtie nööri gieletjoejide haalvedh j̄ih lea mahtedh gielem nuhtjedh biejjieladtje dáájresi bijre soptsestidh, j̄ih mænngan j̄ijtse mielh buektedh j̄ih jeereldihkie baakoeveahkam nuhtjedh geerve faageles teemaj bijre.

Maehtedh tjaeledh

Maehtedh tjaeledh nööriengielesne leoroehkidie saemiengieline voestesgieline lea mahtedh tjiehpieslidteræære sjangerinie j̄ih aamhtesesjangerinie soptsestidh, j̄ih mahtedh teeksth soejkesjidh, hammoedidh, j̄ih bueriedidh. Lea aaj mahtedh tjaelemestrategijh, reaktatjaelemem j̄ih tseegkemem teekstijste haalvedh. Tjaeledh lea aaj akte vukie ássjaldahkh evtiedidh j̄ih öörnegen mietie biejedh juktie lieredh. Faage nööri leoroehkidie saemiengieline voestesgieline aktem sjiere d'iedtem átna lierehtimmien ávteste mahtedh nööriengielesne tjaeledh.

Tjaelemeevtiedimmie nööriengielesne leoroehkidie saemiengieline voestesgieline lea aelkedh tjoejh j̄ih bokstaavh lieredh mah leah jeatjahlaakan nööriengielesne, teeksth ovmesseie sjangerinie soejkesjidh, hammoedidh j̄ih bueriedidh j̄ih mejtie lea álman, medijumese j̄ih dáastoejasse sjiehtedamme. Tjaeleme nööriengielesne leoroehkidie saemiengieline voestesgieline lea mahtedh ahkedh stuerebe baakoeveahkine j̄ih gieledh jearsoesvoetine nööriengielesne soptsestidh.

Maehtedh lohkedh

Maehtedh nööriengielesne lohkedh leoroehkidie saemiengieline voestesgieline lea mahtedh lohkedh dovne paehpierisnie j̄ih digitaale. Lea aaj mahtedh tjiehpieslidteratuvrem j̄ih aamhtesepróvsam lohkedh,

lohkemestrategijh haalvedh mah leah aajkose lohkeeminie sjihtedamme, jïh mahtedh teeksth laejhtehkslaakan vuarjasjidh. Lea aaj noereme teeksth lohkedh gusnie dovne tjaeleme, guvvieh, taalh jïh jeatjah buektemehammoeh. Faage nïorjen learoehkidie saemiengieline voestegïeline aktem sjiere dïedtem lierehtimmien åvteste mahtedh nïorjengïelesne lohkedh. Evtiedimmie lohkemisnie nïorjengïelesne learoehkidie saemiengieline voestegïeline lea avkodingtjehpiesvoeth voestegïeleste sertedh, jïh mahtedh baakoeh, raajesh jïh ånehks teeksth lohkedh goske maahta geervebe teeksth lohkedh, toelhkestidh jïh ussjedattedh, ovmessie sjangerinie jïh ovmessie ulmide.

Digitaale tjehpiesvoeth

Digitaale tjehpiesvoeth nïorjengïelesne learoehkidie saemiengieline voestegïeline leah mahtedh digitaale gaaltijh gaavnedh, vuarjasjidh jïh nuhtjedh gosse teeksthine barka. Lea aaj mahtedh digitaale vierhtieh kreatijvelaakan nuhtjedh juktie noereme teeksth sjugniedidh, jïh laejhtehks jïh etihkeles voerkesvoetem evtiedidh åehpiedehtemen bijre jïjtsistie jïh mubpijste digitaalelaakan. Evtiedimmie digitaale tjehpiesvoetijste nïorjengïelesne learoehkidie saemiengieline voestegïeline lea aelkedh aelkie noereme teeksth darjodh jïh noereme teeksth soejkesjidh, evtiedidh jïh redigeeredh daajroen mietie guktie doh ovmessie buektemevuekieh ektesne juhtieh. Evtiedimmie lea aaj ahkedh stuerebe jïjtjeraarehkevoetem jïh vuarjasjimmiefaamoem vuesiehtidh gosse digitaale gaaltijh veeljieh jïh nuhtjieh.

Maahtoelmieh jïh vuarjasjimmie

Maahtoelmieh jïh vuarjasjimmie 2. daltese

Maahtoelmieh 2. daltesen mænngan

Lierehtimmien ulmie lea learohke edtja mahtedh

- teeksth nïorjen jïh saemien lidteratuvresne nïorjengïelesne goltelidh jïh teekstedååjresh buektedh kreatijve vuekiejgumie
- iktemierien jïh goerkesinie lohkedh
- kreatijvelaakan rijmine, jievkehtimmie jïh baakoelihtsigumie barkedh
- teeksth jïh njaalmeldh buektemevuekieh kombineeredh lusteslaakan jïh kraanskoje mubpiejgumie ektine
- såemies lohkeme- jïh tjaelemestrategijh nuhtjedh barkosne nïorjen lieredh
- baakoeveahkam nuhtjedh mij biejjieladtje tsiekieh feerhmie

- raajesh nööriengiesne tjaeledh stoerre jiih smaave bokstaavigujmie jiih punktumine, gihtjemevæhtine jiih tjåårvevæhtine, gietine jiih tastatuvresne
- jiijtse jiih mubpiej teeksth vuarjasjidh, jiih lahtestimmieh vedtedh kriteriji mietie
- nööriengiesne jiih saemien gieletjoeji jiih bokstaavi bijre soptsestalledh jiih dejtie viertiestedh
- jiijtse guektiengielevoeten bijre soptsestalledh, jiih guktie nööriengiesne jiih saemien åtnasuvvieh jiijtse aarkebiejien

Jaabnan vuarjasjimmie

Jaabnan vuarjasjimmie edtja viehkietidh lieremem eevtjedh jiih maahtoem faagesne evtiedidh. Learohkh maahtoem faagesne nööriengiesne learoehkidie saemiengieline voestesgieline vuesiehtieh jiih evtiedieh 1. jiih 2. daltesinie gosse nuepiem åadtjoe goerehtidh jiih stååkedidh gieline, jiih gosse meatan soptsestalleminie jiijtsh gelliengielevoeten jiih aarkebiejien bijre. Learohkh aaj maahtoem vuesiehtieh jiih evtiedieh gosse bokstaavh, baakoeh jiih ånnetji ånnetji aaj ånehks teeksth nööriengiesne luhkieh jiih tjaelieh.

Lohkehtæjja edtja sjihteladtedh guktie learohkh leah meatan jiih lieremelastose skreejrehtidh viehkine learohkh åadtjoe svihtjedh, meatan årrodh stååkedidh, onterdidh jiih daajide nuhtjedh. Lohkehtæjja edtja sjihteladtedh guktie learohkh nööriengielem saemiengieline viertiestedh. Learohkh edtjeh nuepiem åadtjodh pryövedh nööriengiesne, jiih edtjeh åadtjodh dååjrehtidh pryövedh jiih fiejlieh darjodh lea bielie lieremistie. Lohkehtæjja jiih learohkh edtjeh dialogesne årrodh learohki evtiedimmien bijre faagesne nööriengiesne learoehkidie saemiengieline voestesgieline. Dan maahtoen mietie maam learohkh vuesiehtieh, edtjeh nuepiem åadtjodh baakoeh biejedh disse maam dååjroeh sijjeh buektiehtieh, jiih maam buerebelaakan buektiehtieh goh aarebi. Lohkehtæjja edtja dan guhkiebasse lieremen bijre bihkedidh jiih lierehtimmien sjihteladtedh guktie learohkh mæhtieh bihkedasse nuhtjedh sijjen maahtoem evtiedidh lohkemisnie, tjaeliemisnie jiih njaalmeldh gielesne.

Maahtoelmieh jiih vuarjasjimmie 4. daltese

Maahtoelmieh 4. daltesen mænngan

Lierehtimmien ulmie lea learohke edtja mæhtedh

- teeksth nööriengiesne jiih saemien lidteratuvreste nööriengiesne goltelidh jiih lohkedh jiih sisvegen bijre soptsestalledh
- teeksth saemien jiih nööriengiesne soptsestimmievuekeste goerehtidh jiih sisvegen bijjelen ussjedadtedh
- teekstedååjresh buektedh kreatijvelaakan

- ovmessie buektemevuekieh kombineeredh jïjtse teekstesjugniedimmesne
- bievnesh ohtsedh digitaale gaaltijinie jïh bievniesidie nuhtjedh jïjtse teekstine
- lohkeme- jïh tjaelemestrategijh ovmessie ulmide nuhtjedh
- mubpide goltelidh jïh jïjtse mielh buektedh soptsestalleminie jïh digkiedimmie
- buerkiestidh jïh soptsestidh njaalmeldh jïh tjaaleldh
- veele baakoeveahkam nuhtjedh mij biejjieladtje tsiehkies feerhmie
- daajroeh nuhtjedh hedtiej jïh joekehtsi bijre saemien jïh nïörjen gieletjoejine jïh saemien jïh nïörjen baakoesojehtimmesne jïh jïjtse tjaeliemisnie
- baakoeh jïh raajesh goerehtidh jïh dejtie kreatijvelaakan nuhtjedh
- jïjtse jïh mubpiej teeksth varjasjidh jïh jïjtse teeksth guhkiebasse evtiedidh kriteriji jïh raeriej mietie mubpijste
- goerehtidh jïh ussjedattedh jïjtse gelliengielevoeten jïh gielegellienvoeten bijjelen voengesne

Jaabnan varjasjimmie

Jaabnan varjasjimmie edtja viehkiehtidh lieremem eevtjedh jïh maahtoem faagesne evtiedidh. Learohkh maahtoem faagesne nïörjen learoehkidie saemiengieline voestesgieline vuesiehtieh jïh evtiedieh 3. jïh 4. daltesisnie gosse nuepiem åadtjoeh gielem jïh teekstem goerehtidh, pryövedh jïh bueriedidh, jïh gosse buerkiestieh, soptestellieh jïh soptsestieh gelliengielevoeten jïh aarkebiejjien bijre. Learohkh aaj maahtoem vuesiehtieh jïh evtiedieh gosse luhkieh, bueriedieh jïh ussjededtieh teeksti bijjeli, jïh gosse nuepiem åadtjoeh jïjtsh njaalmeldh jïh tjaaleldh teeksth soejkesjidh jïh hammoedidh.

Lohkehtæjja edtja sjiehteladtedh guktie learohkh Leah meatan jïh lieremelastose skreejrehtidh gosse baaja learoehkidie onterdidh jïh pryövedh åehpies jïh orre tsiehkine, gusnie ulmieh lea nïörjen lieredh. Lohkehtæjja edtja sjiehteladtedh guktie learohkh gieleldh jïh faageles maahtoem evtiedieh praktihkeles barkoen, soptsestallemi jïh åtnoen tjïrrh lieremestrategijjiste. Lohkehtæjja jïh learohkh edtjeh soptsestalledh learohki evtiedimmien bijre nïörjengielesne. Dan maahtoen mietie maam learohkh vuesiehtieh, edtjeh nuepiem åadtjodh baakoeh biejedh disse maam dååjroeh sijjeh buektiehtieh, jïh maam buerebelaakan buektiehtieh goh aarebi. Lohkehtæjja edtja dan guhkiebasse lieremen bijre bihkedidh jïh lierehtimmiem sjiehteladtedh guktie learohkh maehtieh bihkedassem nuhtjedh sijjen njaalmeldh jïh tjaaleldh tjiehpiesvoeth faagesne guhkiebasse evtiedidh.

Maahtoeulmieh j̄ih vuarjasjimmie 7. daltese

Maahtoeulmieh 7. daltesen mænngan

Lierehimmien ulmie lea learohke edtja maehtedh

- lyrihkem, novellah, faageteeksth j̄ih jeatjah tjiehpieslidteratuvrem j̄ih aamhteseprovsam nööri j̄ih saemiengieleste lohkedh j̄ih ussjedattedh maam ulmide teeksth learoehkidie utnieh
- soptsestimmievuekieh j̄ih ulmieh nööri j̄ih saemien soptsestimmievuekesne viertiestidh
- åenebh teeksth goltelidh j̄ih lohkedh dennie gielesne learohke ij lierehimmiem åadtjoeh, j̄ih sisvegen bijre soptsestalledh
- maereles gaaltijh veeljedh j̄ih gaaltijh j̄ijtsh teekstine saarnodh
- mubpide goltelidh j̄ih j̄ijtsh mielh digkiedimmine t̄j̄ielkestidh
- sjiehteles baakoeveahkam nuhtjedh soptsestalleminie faageles teemaj bijre
- bievnedh j̄ih soptsestidh njaalmeldh j̄ih tjaaleldh
- teeksth darjodh viehkine ovmesse buektemehammoeh kombineeredh
- veeljedh j̄ih nuhtjedh sjiehteles lohkeme- j̄ih tjaelemestrategijh barkosne faagine
- åtnoem såemies gieledh vierhkievierhtijste goerehtidh, j̄ih dejgumie eksperimenteeredh j̄ijtsh teekstine
- teeksteviedtemem j̄ih såemies vihkeles njoelkedassh baakoesojehtæmman, reaktatjaeliemasse, væhtabiejemasse j̄ih raajesestruktuvrese nuhtjedh j̄ijtsh teekstine
- j̄ijtse j̄ih mubpiej teeksth vuarjasjidh, j̄ih j̄ijtse teeksth guhkiebasse evtiedidh kriteriji j̄ih lahtesi mietie mubpijste
- goerehtidh j̄ih ussjedattedh gielen j̄ih gieleåtnoen bijre ovmesse tsiehkine
- goerehtidh j̄ih ussjedattedh ektiedimmien bijjelen gielen j̄ih identiteeten gaskem

Jaabnan vuarjasjimmie

Jaabnan vuarjasjimmie edtja viehkiehtidh lieremem eevtjedh j̄ih maahtoem faagesne evtiedidh. Learohkh maahtoem faagesne nööri learoehkidie saemiengieline voestesgieline vuesiehtieh j̄ih evtiedieh 5., 6. j̄ih 7. daltesisnie gosse nuepiem åadtjoeh goerehtidh j̄ih eksperimenteeredh gieline j̄ih teekstine, j̄ih gosse bievnieh, soptsestieh j̄ih digkiedieh faagegieline j̄ih maereles gieleåtnojne. Learohkh aaj maahtoem vuesiehtieh j̄ih evtiedieh gosse luhkieh, viertiestidh j̄ih ussjedetiedh teeksti bijjeli nööri j̄ih saemien lidteratuvreste, j̄ih gosse ovmesse sårhts teeksth hammoedieh.

Lohkehtæjja edtja sjiehtelattedh learohkh Leah meatan j̄ih lieremelastose skreejrehtidh viehkine learohkh åadtjoeh kreatijve åroddh, j̄ih gosse dååjrehtimmiem ovmesse lieremestrategijigumie, praktikheles barkojne,

soptestallemligumie j̄ih digkiedimmiejgumie áadtjoeh. Lohkehtæjja edtja aaj s̄jiehteladtedh guktie learohkh maehtieh faageles kriterijh nuhtjedh juktie j̄ijtsh njaalmeldh j̄ih tjaaleldh teeksth bueriedidh, j̄ih viehkine áarrodh mubpiej lieremasse. Lohkehtæjja j̄ih learohkh edtjeh dialogesne áarrodh learohki evtiedimmien bijre nöörjengielesne, j̄ih learohkh edtjeh nuepiem áadtjodh pryövedh. Dan maahtoen mietie maam learohkh vuesiehtieh, edtjeh nuepiem áadtjodh baakoeh biejedh disse maam dáájroeh sijjeh buektiehtieh, j̄ih maam buerebelaakan buektiehtieh goh aarebi. Lohkehtæjja edtja dan guhkiebasse lieremen bijre bihkedidh j̄ih lierehtimmiem s̄jiehteladtedh guktie learohkh maehtieh bihkedassem nuhtjedh sov maahtoen nöörjengielesne evtiedidh.

Maahtoelmieh j̄ih vuarjasjimmie 10. daltese

Maahtoelmieh 10. daltesen mænngan

Lierehtimmien ulmie lea learohke edtja mahtedh

- nöörjen j̄ih saemien tjiehpieslidteratuvrem j̄ih aamhteseprovsam lohkedh gærjagielesne j̄ih orredaaroengielesne j̄ih sisvegen, sjangerevæhtaj j̄ih vierhkievierhtiej bijjeli ussjedadtedh
- goerehtidh j̄ih ussjedadtedh guktie ovmesse medijh aalkoeáálmegh áehpiedehtieh
- teekstedáájresh buektedh kreatijvelaakan
- átnoem retorihkeles appellehammojste njaalmeldh j̄ih tjaaleldh teekstine damtijidh j̄ih tj̄ielkestidh
- gaaltijh laejhtehkslaakan nuhtjedh, sitaath mierhkesjidh j̄ih gaaltijidie ussjedammeslaakan vuesiehtidh j̄ijtsh teekstine
- mubpide goltelidh, lahtestimmieh bæjjese fulkedh j̄ih saakeles argumenteeredh soptsestalleminie j̄ih digkiedimmine
- funksjonelle baakoeveahkam j̄ih faagegielem nuhtjedh faageles soptsestalleminie, digkiedimmine j̄ih njaalmeldh áehpiedehtiemine
- bievnedh, soptsestidh, argumenteeredh j̄ih ussjedadtedh ovmesse njaalmeldh j̄ih tjaaleldh sjangerinie j̄ih ovmesse ulmide, mah dáastoejasse j̄ih medijumese s̄jiehtieh
- teeksth tjaeledh tj̄ielke struktuvrine j̄ih teeksteviedtieminie j̄ih vihkeles njoelkedassh nuhtjedh baakoesojjehtæmman, reaktatjaeliemasse j̄ih væhtabiejemasse j̄ijtsh teekstine
- faagegielem nuhtjedh vihkeles væhtah hammoevierhkesne, raajesebigkemisnie j̄ih reaktatjaeliemisnie nöörjengielesne buerkiestidh
- maereles lohkeme- j̄ih tjaelemestrategijh veeljedh j̄ih nuhtjedh ovmesse ulmide
- j̄ijtse j̄ih mubpiej teeksth vuarjasjidh j̄ih j̄ijtse teeksth guhkiebasse evtiedidh gieleldh j̄ih faageles kriteriji mietie, j̄ih raeriej mietie mubpijste
- såemies vierhkievierhtieh tj̄ielkestidh ovmesse teekstine j̄ih dejgumie eksperimenteeredh j̄ijtsh teekstine
- noereme teeksth darjodh j̄ih veeljemem buektemehammojste tj̄ielkestidh

- gieledh gellievoetem Nöörjesne j̄ih Saepmesne goerehtidh j̄ih j̄ijtsh j̄ih mubpiej gieletsiehkien bijjelen ussjedadtedh

Jaabnan vuarjasjimmie

Jaabnan vuarjasjimmie edtja viehkietidh lieremem eevtjedh j̄ih maahtoem faagesne evtiedidh. Learohkh maahtoem faagesne nöörjen learoehkidie saemiengieline voestesgieline vuesiehtieh j̄ih evtiedieh 8. 9. j̄ih 10. daltesisnie gosse teeksth luhkieh ovmesse sjangerinie j̄ih ovmesse ulmide gærjagielesne j̄ih orredaaroengielesne, j̄ih laejhtehkslaakan teeksti bijjeli ussjededtieh Learohkh aaj maahtoem vuesiehtieh j̄ih evtiedieh gosse faagegielem soptsestalleminie j̄ih åehpiedehtiemini nuhtjeh, j̄ih gosse maereles gieline soejkesjeh, sjugniedieh j̄ih tjaelieh. Learohkh aaj maahtoem vuesiehtieh j̄ih evtiedieh gosse nuepiem åadtjoeh j̄ijtsh j̄ih mubpiej teeksti bijjeli ussjedadtedh, j̄ih gosse j̄ijtsh teeksth guhkiebasse evtiedieh.

Lohkehtæjja edtja sjiehteladtedh learohkh Leah meatan j̄ih lieremelastose skreejrehtidh viehkine learohkh åadtjoeh goerehtidh, j̄ih gieline, vierhkievierhtiejgujmie j̄ih teekstigujmie eksperimenteredh. Lohkehtæjja j̄ih learohkh edtjeh dialogesne årrodh learohki evtiedimmien bijre maam learohkh faagesne nöörjen learoehkidie saemiengieline voestesgieline vuesiehtieh, j̄ih edtjeh nuepiem åadtjodh pryövedh juktie lieredh. Dan maahtoen mietie maam learohkh vuesiehtieh, edtjeh nuepiem åadtjodh baakoeh biejedh disse maam dååjroeh sijjeh buektiehtieh, j̄ih maam buerebelaakan buektiehtieh goh aarebi. Lohkehtæjja edtja dan guhkiebasse lieremen bijre bihkedidh j̄ih lierehtimmiem sjiehteladtedh guktie learohkh maehtieh bihkedassem nuhtjedh j̄ijtsh teeksth bueriedidh, j̄ih sijjen njaalmeldh j̄ih tjaaleldh tjiehpiesvoeth faagesne guhkiebasse evtiedidh.

Galhkuvevuvarjasjimmie

Galhkuvevuvarjasjimmie edtja dam tjåenghkies maahtoem vuesiehtidh maam learohke faagesne nöörjen learoehkidie saemiengieline voestesgieline åtna gosse lierehtimmiem galhcoe 10. daltesen mænngan. Lohkehtæjja edtja soejkesjidh j̄ih sjiehteladtedh guktie learohkh åadtjoeh sijjen maahtoem vuesiehtidh joekehtslaakan, mesnie goerkese, ussjedadteme j̄ih laejhtehks ussjedimmie, ovmesse ektiedimmie. Lohkehtæjja edtja karakterem faagesne nöörjen njaalmeldh biejedh dan maahtoen mietie maam learohke vuesiehtamme faageles gaskesadtemetsiehkine. Lohkehtæjja edtja karakterem faagesne nöörjen tjaaleldh biejedh dan maahtoen mietie maam learohke vuesiehtamme såemies vaeljehke åenebe j̄ih guhkebe tjaaleldh teekstine, ovmesse sjangerinie j̄ih ovmesse ulmide.

Maahtoelmieh j̄ih vuarjasjimmie J̄aa2 barkoefaageles ööhpehtimmieprogramme

Maahtoelmieh J̄aa2 barkoefaageles ööhpehtimmieprogrammen mænngan

Lïerehtimmien ulmie lea learohke edtja maehtedh

- lohkedh, analyseeredh j̄ih toelhkestidh urrebe nöörjen j̄ih saemien tjiehpieslidteratuvrem gærjagïelesne j̄ih orredaaroengïelesne j̄ih jarkoestimmesne jeatjah gielijste
- ussjedatedh guktie teeksth gaavnedimmieh joekehts kultuvri gaskem vuesiehtieh
- tjïelkestidh j̄ih ussjedatedh åtnoen bijjelen retorihkeles appellehammojste j̄ih gielldh vierhkïevierhtijste aamhtseprovsateekstine
- mubpiej argumentasjovnese goltelidh j̄ih digkiedimmiem åvtese eevtjedh viehkine åtnoste retorihkeles appellehammojste
- ovmesse gaaltijh laejhtehkslaakan nuhtjedh j̄ih gaaltijdie ussjedammeslaakan saarnodh
- tjïelkelaakan gaskesatedh guktie mubpieh guarkoeh njaalmeldh j̄ih tjaaldh sjangerinie mah leah barkoen bijre
- sjiehteles faageterminologijem nuhtjedh juktie faageles teemah j̄ih barkoeprosessh j̄ijtsh ööhpehtimmieprogrammeste tjïelkestidh, åehpiedehtedh j̄ih dokumenteeredh
- faagelidteratuvresne j̄ijtsh barkoefaageles suerkeste vaaksjoehtidh juktie gaavnedh, vuarjasjidh j̄ih kombineeredh sjiehteles biëvnesh
- vierhkïevierhtieh j̄ih buektemehammoeh kreatijvelaakan kombineeredh j̄ijtse teekstesjugniedimmesne
- j̄ijtsh teeksth vuarjasjidh j̄ih bueriedidh faageles kriteriji mietie, biëvnesi mietie mubijste j̄ih daajroen mietie gielen j̄ih teeksten bijre
- teeksth tjïelke struktuvrine j̄ih teksteviedtieminie tjæledh j̄ih vihkeles njoelkedass baakoesojjehtæmman, reaktatjæliemasse j̄ih væhtabïejemasse haalvedh
- sjïere væhtah nöörjengïelesne j̄ih aktene jallh jïeniebinie saemien gieline viertiestedh, j̄ih åehpiedehtedh guktie gielldh tjåanghkoeh maehtieh gielëjarkelimmie sjugniedidh

Jaabnan vuarjasjimmie

Jaabnan vuarjasjimmie edtja viehkïehtidh lïeremem eevtjedh j̄ih maahtoem faagesne evtiedidh. Learohkh maahtoem faagesne nöörjen learohkidie saemiengïeline voestegïeline J̄aa2 barkoefaageles ööhpehtimmieprogrammesne vuesiehtieh j̄ih evtiedieh gosse teeksth nöörjen j̄ih saemien lidteratuvreste lukkieh j̄ih dej bijjeli ussjededtieh. Learohkh aaj maahtoem vuesiehtieh j̄ih evtiedieh gosse tjyölkehke soptsestieh j̄ih guktie

mubpieh guarcoeh, viehkine faagegieleste, j̄ih gosse faageles teemah goerehtieh laejhtehts åtnojne gaaltijjstie j̄ih dam åehpiedehtieh njaalmeldh j̄ih tjaaleldh teekstine, struktuvrine j̄ih ektiedimmine. Learohkh aaj maahtoem vuesiehtieh j̄ih evtiedieh gosse daajroem gielen bijre goh systeeme nuhtjeh gielh goerehtidh j̄ih viertiestidh, j̄ih gosse laejhtehtkslaakan ussjededtieh j̄ijtsh j̄ih mubpiej njaalmeldh j̄ih tjaaleldh teeksti bijjeli.

Lohkehtæjja edtja sj̄iehteladtedh guktie learohkh Leah meatan j̄ih lieremelastose skreejrehtidh viehkine learohkh åadtjoeh barkedh juktie vueptiestidh j̄ih goerehtidh dovne oktegh j̄ih mubpiejgumie ektine. Lohkehtæjja j̄ih learohkh edtjeh dialogesne årrodh learohki evtiedimmien bijre faagesne nörjēn learoehkidie saemiengieline voestesgieline. Learohkh edtjeh nuepiem åadtjodh pryövedh. Dan maahtoen mietie maam learohkh vuesiehtieh, edtjeh nuepiem åadtjodh baakoeh biejedh disse maam dååjroeh sijjeh buektiehtieh, j̄ih j̄ijtsh faageles evtiedimmien bijjelen ussjedadtedh. Lohkehtæjja edtja dan guhkiebasse lieremen bijre bihkedidh j̄ih lierehtimmiem sj̄iehteladtedh guktie learohkh maehtieh bihkedasse nuhtjedh sijjen njaalmeldh j̄ih tjaaleldh tjiehpiesvoeth faagesne guhkiebasse evtiedidh.

Galhkuvevarjasjimmie

Galhkuvekarakteere edtja dam tjåenghkies maahtoem vuesiehtidh maam learohke faagesne nörjēn learoehkidie saemiengieline voestesgieline åtna gosse lierehtimmiem galhcoe Jåa2 barkoefaageles ööhpehtimmiemprogrammen mænngan. Lohkehtæjja edtja soejkesjidh j̄ih sj̄iehteladtedh guktie learohkh åadtjoeh sijjen maahtoem joekehtslaakan vuesiehtidh, mesnie goerkese, ussjedadteme j̄ih laejhtehts ussjedimmie, ovmessie ektiedimmine. Lohkehtæjja edtja aktem karakterem biejedh faagese nörjēn learoehkidie saemiengieline voestesgieline Jåa2 barkoefaageles ööhpehtimmiemprogrammen mænngan, gusnie njaalmeldh j̄ih tjaaleldh maahtoe seamma stoerre leavloem åadtjoeh. Karakteere edtja biejesovvedh dan maahtoen mietie maam learohke lea vuesiehtamme gosse satne lea faageles sisvegem gaskesadteme njaalmeldh j̄ih vaeljehke åenebe j̄ih guhkebe tjaaleldh teekstine, ovmessie sjangerinie j̄ih ovmessie ulmide.

Maahtoelmieh j̄ih varjasjimmie Jåa1 studijeryöjreden ööhpehtimmiemprogramme

Maahtoelmie Jåa1 studijeryöjreden ööhpehtimmiemprogrammen mænngan

Lierehtimmien ulmie lea learohke edtja mahtedh

- lohkedh, analyseeredh j̄ih toelhkestidh urrebe nörjēn j̄ih saemien tjiehpieslidterativrem gærjagielesne j̄ih orredaaroengielesne j̄ih jarkoestimmesne jeatjah gielijste

- ussjedattedh guktie urrebe teeksth gaavnedimmieh vuesiehtieh joekehts kultuvri gaskem
- tjielkestidh j'ih ussjedattedh átnoen bijjelen retorihkeles appellehammojste j'ih gieledh vierhkievierhtijste aamhtseprovsateekstine
- mubpiej argumentasjovnese goltelidh j'ih digkiedimmiem ávtese eevtjedh viehkine retorihkeles appellehammoeh nuhtjedh
- ovmesse gaaltijh laejhtehkslaakan nuhtjedh j'ih gaaltijdie ussjedammeslaakan saarnodh
- nöörjenfaageles jallh dáaresthfaageles teemah njaalmeldh tjielkestidh j'ih digkiedidh
- faagetjaalegh tjaeledh mah nöörjenfaageles jallh dáaresthfaageles teemah tjielkestieh j'ih digkiedieh
- joekehtsh goerehtidh raajesebigkemisnie saemien j'ih nöörjen gielesne, j'ih daam daajroem j'ijtse tjaeliemisnie nuhtjedh
- vierhkievierhtieh j'ih buektemehammoeh kreatijvelaakan kombineeredh j'ijtse teekstesjugniedimmesne
- j'ijtse teeksth varjasjidh j'ih bueriedidh faageles kriteriji mietie, biévnesi mietie mubpijste j'ih daajroen mietie gielen j'ih teeksten bijre
- sj'iere væhtah nöörjengielesne j'ih aktene jallh jieniebinie saemien gieline viertiestidh, j'ih áehpiedehtedh guktie gieledh tjáanghkoeh maehtieh gielejarkelimmieh sjugniedidh
- teeksth tjielke struktuvrine j'ih teksteviedtieminie tjaeledh j'ih vihkeles njoelkedassh baakoesojjehtæmman, reaktatjaeliemasse j'ih væhtabiejemasse haalvedh

Jaabnan varjasjimmie

Jaabnan varjasjimmie edtja viehkiehtidh lieremem eevtjedh j'ih maahtoem faagesne evtiedidh. Learohkh maahtoem faagesne nöörjen learoehkidie saemiengieline voestesgieline Jáa1 studijeryöjreden ööhpehtimmieprogrammesne vuesiehtieh j'ih evtiedieh gosse teeksth nöörjen j'ih saemien lidteratuvreste lukkieh, j'ih dej bijjeli ussjededtieh. Learohkh aaj maahtoem vuesiehtieh j'ih evtiedieh gosse faageles teemah goerehtieh laejhtehks átnojne gaaltijjstie j'ih dam njaalmeldh j'ih tjaaleldh teekstine áehpiedehtieh maereles gieline j'ih struktuvrine mah Leah sjiehtedamme sjangerasse j'ih álman. Learohkh aaj maahtoem vuesiehtieh gosse daajroem gielen bijre goh systeeme nuhtjeh goerehtidh j'ih viertiestidh gielh, j'ih gosse laejhtehkslaakan ussjededtieh j'ijtsh j'ih mubpiej njaalmeldh j'ih tjaaleldh teeksti bijjeli.

Lohkehtæjja edtja sjiehteladtedh guktie learohkh Leah meatan j'ih lieremelastose skreejrehtidh viehkine learohkh áadtjoeh barkedh juktie vueptiestidh j'ih goerehtidh dovne oktegh j'ih mubpiejgumie ektine. Lohkehtæjja j'ih learohkh edtjeh dialogesne árrodh learohki evtiedimmien bijre faagesne nöörjen learoehkidie saemiengieline voestesgieline. Learohkh edtjeh nuepiem áadtjodh pryövedh. Dan maahtoem mietie maam learohkh

vuesiehtieh, edtjeh nuepiem åadtjodh baakoeh biejedh disse maam dååjroeh sijjeh buektiehtieh, jñ jñtsh faageles evtiedimmien bijjeli ussjedattedh. Lohkehtæjja edtja dan guhkiebasse lieremen bijre biñkedidh jñ lierehtimmiem sjiehtelattedh guktie learohkh maehtieh biñkedassem nuhtjedh sov njaalmeldh jñ tjaaleldh tjiehpiesvoeth faagesne guhkiebasse evtiedidh.

Maahtoelmieh jñ vuarjasjimmie Jåa2 studijeryöjreden ööhpehtimmiemprogramme

Maahtoelmieh Jåa2 studijeryöjreden ööhpehtimmiemprogrammen mænngan

Lierehtimmien ulmie lea learohke edtja maehtedh

- såemies norrøne teeksth lohkedh jarkoestimmesne, jñ dejtie teekstigujmie urrebe tijjeste viertiestedh
- såemies teeksth 1500 ræjeste 1850 raajan lohkedh jñ dej bijjeli ussjedattedh kultuvrehistovrijes konteekstesne, jñ vuarjasjidh mejtie dah leah sjyöhtehke daan biejjien
- goerehtidh guktie teeksth nasjonaaleromantihkeste almetjem, eatnemem jñ seabradahkem åehpiedehtieh, jñ dejtie urrebe teekstigujmie saemien jñ nöörjen tjiehpieslidteratuvreste viertiestedh
- aamhteseprovsateeksti bijjeli ussjedattedh jñ dam retorihkeles tsiehkien tjielkestidh mesnie dah leah sjidteme
- faagetjaalegh tjaeledh mah teeksth konteekstesne tjielkestieh jñ digkiedieh
- faagedaajroem jñ retorihkeles tjiehpiesvoeth digkiedimmie jñ åehpiedehtiemie nuhtjedh
- bievnesh mubpijste jñ daajroem nuhtjedh gielen, teeksti jñ sjangeri bijre jñtsh teeksth evtiedidh
- goerehtidh jñ ussjedattedh gieletsiehkien jñ gielepolitihken bijjeli Nöörjesne jñ Saepmesne daan biejjien jñ dam histovrijes duekiem tjielkestidh

Jaabnan vuarjasjimmie

Jaabnan vuarjasjimmie edtja viehkiehtidh lieremem eevtjedh jñ maahtoem faagesne evtiedidh. Learohkh maahtoem faagesne nöörjen learoehkidie saemiengieline voestegieline Jåa2 studijeryöjreden ööhpehtimmiemprogrammesne vuesiehtieh jñ evtiedieh gosse teeksth toelñkestieh konteekstesne, jñ nöörjen jñ saemien, båarasåbpoe jñ urrebe teeksth ovmessie medijinie jñ sjangerinie viertiestedh. Learohkh aaj maahtoem vuesiehtieh jñ evtiedieh gosse nuepiem åadtjoeh faageles kriterijh, bievnesh mubpijste jñ daajroem nuhtjedh gielen bijre goh systeeme juktie jñtsh njaalmeldh jñ tjaaleldh teeksth bueriedidh.

Lohkehtæjja edtja sjihteladtedh guktie learohkh Leah meatan jïh lieremelastose skreejrehtidh viehkine learohkh åadtjoeh jïjtsh dåeriesmoeregyhtjelassh darjodh jïh kraanskoje faagesne barkedh. Lohkehtæjja edtja sjihteladtedh guktie learohkh vissjelevoetem stuerebe barkojne evtiedieh, mejtie lea lohkeme guhkebe teekstijste jallh kraanskoje barkedh faageles dåeriesmoerigujmie. Lohkehtæjja jïh learohkh edtjeh dialogesne årrodh learohki evtiedimmien bijre faagesne nöörien learoehkidie saemiengieline voestesgieline. Learohkh edtjeh nuepiem åadtjodh pryövedh. Dan maahtoem mietie maam learohkh vuesiehtieh, edtjeh nuepiem åadtjodh baakoeh biejedh disse maam dååjroeh sijjeh buektiehtieh, jïh jïjtsh faageles evtiedimmien bijjeli ussjedadtedh. Lohkehtæjja edtja dan guhkiebasse lieremen bijre bihkedidh jïh lierehtimmien sjihteladtedh guktie learohkh maehtieh bihkedasse nuhtjedh jïjtsh njaalmeldh jïh tjaaleldh teeksth guhkiebasse evtiedidh.

Maahtoelmieh jïh varjasjimmie Jåa3 studijeryöjreden ööhpehtimmieprogramme

Maahtoelmieh Jåa3 studijeryöjreden ööhpehtimmieprogrammen mäenngan

Lierehtimmien ulmie lea learohke edtja mahtedh

- nööri jïh saemien tjiehpieslidteratuvrem orredaaroengielesne jïh gærjagielesne 1850 raejeste daan biejjien raajan analyseeredh jïh toelhkestidh, jïh teeksti bijjeli ussjedadtedh tjoevkesisnie dehtie kultuvrehistovrijes konteeksteste jïh jïjtsh ektietijjeste
- goerehtidh jïh ussjedadtedh guktie teeksth realistes jïh modernistiske aerpievuekeste almetjem, eatnemem jïh seabradahkem åehpiedehtieh
- lidteræære toelhkestimmieh jïh viertiestimmieh tjaeledh
- buektemehammoeh noereme teekstine ovmesse medijinie analyseeredh jïh ektiespielem dej gaskem varjasjidh
- faagedaajroem jïh veele faagegielem nuhtjedh kraanskoje soptsestalleminie, digkiedimmie jïh njaalmeldh åehpiedehtiemie nööri faageles teemaj bijre
- retorihkeles analyjsh jïh toelhkestimmieh aamhteseprövsateekstijste tjaeledh
- vihkeles gieledh hammoekrievenassh nöörjengielesne haalvedh jïh teeksth tjaeledh ussjedammes gaaltijeåtnojne jïh veele gieline
- faagelidteratuvrem nuhtjedh, gaaltijh laejhtehtkslaakan varjasjidh jïh faagetjaalegh tjaeledh mah nöörjenfaageles teemah tjieelkestieh jïh digkiedieh
- jarkelimmieh soptsesgielesne Nööri jïh tjieelkestidh daan biejjien jïh ektiedimmiej bijjeli ussjedadtedh gielen, kultuvren jïh identiteeten gaskem

Jaabnan vuarjasjimmie

Jaabnan vuarjasjimmie edtja viehkiehtidh lieremem eevtjedh jñh maahtoem faagesne evtiedidh. Learohkh maahtoem faagesne nöörjen learoehkidie saemiengieline voestessieline Jáa1 studijeryöjreden ööhpehtimmieprogrammesne vuesiehtieh jñh evtiedieh gosse teeksth analyseerieh, toelkkestieh jñh viertiestieh jñh teeksti konteeksth goerehtieh. Learohkh aaj maahtoem vuesiehtieh jñh evtiedieh gosse faagegielem ovmesse njaalmeldh jñh tjaaleldh gaskesadtemetsiehkine nuhtjeh. Learohkh aaj maahtoem vuesiehtieh jñh evtiedieh gosse åenebe jñh guhkebe teeksth darjoeh ovmesse sjangerinie, ovmesse ulmide jñh dåastoejidie, jñh vihkeles gieeldh hammoekrievenassh haalvoeh.

Lohkehtæjja edtja sjiehteladtedh guktie learohkh Leah meatan jñh lieremelastose skreejrehtidh viehkine learohkh åadtjoeh kreatijvelaakan jñh kraanskoje barkedh faageles dåeriesmoerigujmie Lohkehtæjja edtja sjiehteladtedh guktie learohkh gieeldh jñh tjaaleldh maahtoem evtiedieh gosse nuepiem åadtjoeh jñtsh teeksth guhkiebasse evtiedidh faageles kriteriji jñh daajroen mietie gielen jñh teeksten bijre. Lohkehtæjja jñh learohkh edtjeh dialogesne årrodh evtiedimmien bijre maam learohkh vuesiehtieh faagesne nöörjen learoehkidie saemiengieline voestessieline. Learohkh edtjeh nuepiem åadtjodh pryövedh. Dan maahtoem mietie maam learohkh vuesiehtieh, edtjeh nuepiem åadtjodh baakoeh biejedh disse maam dååjroeh sijjeh buektiehtieh, jñh jñtsh faageles evtiedimmien bijjeli ussjedadtedh. Lohkehtæjja edtja dan guhkiebasse lieremen bijre bihkedidh jñh lierehtimmiem sjiehteladtedh guktie learohkh maehtieh bihkedassem nuhtjedh jñtsh njaalmeldh jñh tjaaleldh teeksth bueriedidh jñh guhkiebasse evtiedidh.

Galhkuvevuorjasjimmie

Galhkuvekarakteere edtja dam tjåenghkies maahtoem vuesiehtidh maam learohke faagesne nöörjen learoehkidie saemiengieline voestessieline åtna gosse lierehtimmiem galhkoie Jáa3 barkoefaageles ööhpehtimmieprogrammen mænngan. Lohkehtæjja edtja soejkesjidh jñh sjiehteladtedh guktie learohkh åadtjoeh sijjen maahtoem joekehtslaakan vuesiehtidh, mesnie goerkese, ussjedadteme jñh laejhtehts ussjedimmie, ovmesse ektiedimmie. Lohkehtæjja edtja karakterem faagesne nöörjen njaalmeldh biejedh dan maahtoen mietie maam learohke vuesiehtamme faageles gaskesadtemetsiehkine. Lohkehtæjja edtja karakterem faagesne nöörjen tjaaleldh biejedh dan maahtoen mietie maam learohke lea gellie tjaaleldh teekstine vuesiehtamme.

Maahtoelmie j̄ih vuarjasjimmie J̄aa3 lissiebigkeme s̄iejhme studijemahtose

Maahtoelmie j̄ih vuarjasjimmie J̄aa3 lissiebigkemen mænngan s̄iejhme studijemahtose

L̄ierehimmien ulmie lea learohke edtja maehtedh

- s̄aemies norrøne teeksth lohkedh j̄arkoestimmesne j̄ih dejtie teekstigujmie urrebe t̄ijjeste viertiestedh
- s̄aemies teeksth 1500 raejeste 1850 raajan lohkedh j̄ih dej bijjeli ussjedattedh kultuvrehistovrijes konteekstesne, j̄ih vuarjasjidh mejtie dah leah s̄jyöhtehke daan biejjien
- goerehtidh guktie teeksth nasjonaaleromantihkeste almetjem, eatnemem j̄ih seabradahkem åehpiedehtieh, j̄ih dejtie urrebe teekstigujmie saemien j̄ih nöörjen t̄jehpieslidteratuvreste viertiestedh
- aamhteseprovsateeksti bijjeli ussjedattedh j̄ih dam retorihkleles tsiehkien mesnie dah leah s̄j̄idteme t̄j̄ielkestidh
- faagetjaalegh t̄j̄aeledh mah teeksth konteekstesne t̄j̄ielkestieh j̄ih digkiedieh
- faagedaajroem j̄ih retorihkeles t̄jehpiesvoeth digkiedimmine j̄ih åehpiedehtiemine nuhtjedh
- b̄ievnesh mubpijste j̄ih daajroem nuhtjedh ḡielen, teeksti j̄ih sjangeri bijre j̄ijtsh teeksth evtiedidh
- goerehtidh j̄ih ussjedattedh ḡieletsiehkien j̄ih ḡielepolitihken bijjeli Nöörjesne j̄ih Saepmesne daan biejjien, j̄ih dam histovrijes duekiem t̄j̄ielkestidh
- nöörjen j̄ih saemien t̄jehpieslidteratuvrem 1850 raejeste daan biejjien raajan orredaaroengielesne j̄ih ḡærjagielesne analyseeredh j̄ih toelhkestidh j̄ih teeksti bijjeli ussjedattedh t̄joevkesisnie dehtie kultuvrehistovrijes konteeksteste j̄ih learohki j̄ijtsh ektietijjeste
- goerehtidh j̄ih ussjedattedh guktie teeksth realisteles j̄ih daajbaaletje aerpievuekeste almetjem, eatnemem j̄ih seabradahkem åehpiedehtieh
- lidteræære toelhkestimmieh j̄ih viertiestimmieh t̄j̄aeledh
- buektemehammoeh noereme teekstine ovmessie medijinie analyseeredh j̄ih ektiespielem dej gaskem vuarjasjidh
- faagedaajroem j̄ih veele faageḡielem nuhtjedh kraanskoje soptsestalleminie, digkiedimmine j̄ih njaalmeldh åehpiedehtiemine nöörjenfaageles teemaj bijre
- retorihkeles analyjsh j̄ih toelhkestimmieh aamhteseteekstijste t̄j̄aeledh
- vihkeles ḡieleldh hammoekr̄ievenassh nöörjenḡielesne haalvedh j̄ih teeksth ussjedammes gaaltijeåtnojne j̄ih veele ḡieline t̄j̄aeledh
- faagelidteratuvrem nuhtjedh, gaaltijh laejhtehkslaakan vuarjasjidh j̄ih faagetjaalegh t̄j̄aeledh mah nöörjenfaageles teemah t̄j̄ielkestieh j̄ih digkiedieh

- jarkelimmieh soptsesgiëlesne Nöörjesne daan biejjien tjïelkestidh jïh ektiedimmiej bijjeli ussjedadtedh giëlen, kultuvren jïh identiteeten gaskem

Jaabnan vuarjasjimmie

Jaabnan vuarjasjimmie edtja viehkietidh liëremem eevtjedh jïh maahtoem faagesne evtiedidh. Learohkh maahtoem faagesne nöörjen learoehkidie saemiengiëline voestesgiëline, lissiebigkeme siejhme studijemahtose - barkoefaageles ööhpehtimmieprogrammesne vuesiehtieh jïh evtiedieh, gosse analyseerieh, toelhkestidh jïh viertiestieh teeksth jïh goerehtieh teeksten konteeksth, jïh teeksti bijjeli ussjededtieh. Learohkh aaj maahtoem vuesiehtieh jïh evtiedieh gosse faagegiëlem ovmesse njaalmeldh jïh tjaaleldh gaskesadtemetsiehkine nuhtjeh. Learohkh aaj maahtoem vuesiehtieh jïh evtiedieh gosse åenebe jïh guhkebe teeksth darjoeh ovmesse sjangerinie, ovmesse ulmide jïh dåastoejidie, jïh vihkeles gieleldh hammoekrievenassh haalvoeh.

Lohkehtæjja edtja sjïehteladtedh guktie learohkh Leah meatan jïh liëremelastose skreejrehtidh viehkine learohkh åadtjoeh kreatijvelaakan jïh kraanskoje barkedh faageles dåeriesmoerigujmie. Lohkehtæjja edtja sjïehteladtedh guktie learohkh gieleldh jïh tjaaleldh maahtoem evtiedieh gosse nuepiem åadtjoeh jïtsh teeksth guhkiebasse evtiedidh faageles kriteriji jïh daajroen mietie giëlen jïh teeksten bijre. Lohkehtæjja jïh learohkh edtieh dialogesne årrodh evtiedimmien bijre maam learohkh vuesiehtieh faagesne nöörjen learoehkidie saemiengiëline voestesgiëline. Learohkh edtieh nuepiem åadtjodh pryövedh. Dan maahtoem mietie maam learohkh vuesiehtieh, edtieh nuepiem åadtjodh baakoeh biejedh disse maam dååjroeh sijjeh buektiehtieh, jïh jïtsh faageles evtiedimmien bijjelen ussjedadtedh. Lohkehtæjja edtja dan guhkiebasse liëremen bijre bihkedidh jïh liërehtimmiem sjïehteladtedh guktie learohkh maetieh bihkedassem nuhtjedh jïtsh njaalmeldh jïh tjaaleldh teeksth bueriedidh jïh guhkiebasse evtiedidh.

Galhkuvevuarjasjimmie

Galhkuvevuarjasjimmie edtja dam tjåenghkies maahtoem vuesiehtidh maam learohke faagesne nöörjen learoehkidie saemiengiëline voestesgiëline åtna gosse liërehtimmiem galhkoeh Jåa2 lissiebigkemen mænngan siejhme studijemahtose. Lohkehtæjja edtja soejkesjidh jïh sjïehteladtedh guktie learohkh åadtjoeh sijjen maahtoem vuesiehtidh joekehtslaakan, mesnie goerkese, ussjedadteme jïh laejhtehts ussjedimmie, ovmesse ektiedimmie. Lohkehtæjja edtja karakterem faagesne nöörjen njaalmeldh biejedh dan maahtoen mietie maam learohke vuesiehtamme faageles gaskesadtemetsiehkine. Lohkehtæjja edtja karakterem biejedh faagesne nöörjen tjaaleldh dan maahtoen mietie maam learohke lea vuesiehtamme gellie tjaaleldh teekstine.

Vuarjasjimmieöörnege

Galhkuvevuvarjasjimmie

10. daltese. Learohke edtja göökte galhkuvekarakteerh utnedh, akte nöörjen tjaaleldh jih akte nöörjen njaalmeldh.

Jåa2 barkoefaageles studijeprogramme: Learohke edtja aktem galhkuvekarakteerem utnedh.

Jåa3 studijeryöjreden ööhpehtimmieprogramme: Learohke edtja göökte galhkuvekarakteerh utnedh, akte nöörjen tjaaleldh jih akte nöörjen njaalmeldh.

Jåa3 lissiebigkeme siejhme studijemahtose: Learohke edtja göökte galhkuvekarakteerh utnedh, akte nöörjen tjaaleldh jih akte nöörjen njaalmeldh.

Eksamene learoehkidie

10. daltese: Learohke maahta tjaaleldh eksamenese geasalgovvedh. Eksamene edtja ryöjredimmiebieliem utnedh. Tjaaleldh eksamene dorjesåvva jih sensureereme sjædta voenges. Learohke maahta aaj njaalmeldh eksamenese ryöjredimmiebieline geasalgovvedh. Njaalmeldh eksamene dorjesåvva jih sensureereme sjædta voenges.

Jåa2 barkoefaageles ööhpehtimmieprogramme: Learohke maahta tjaaleldh eksamenese geasalgovvedh. Eksamene edtja ryöjredimmiebieliem utnedh. Tjaaleldh eksamene dorjesåvva jih sensureereme sjædta voenges. Learohke maahta aaj njaalmeldh eksamenese ryöjredimmiebieline geasalgovvedh. Njaalmeldh eksamene dorjesåvva jih sensureereme sjædta voenges.

Jåa3 studijeryöjreden ööhpehtimmieprogramme: Learohke maahta tjaaleldh eksamenese geasalgovvedh. Tjaaleldh eksamene dorjesåvva jih sensureereme sjædta voenges. Learohke maahta lissine njaalmeldh eksamenese ryöjredimmiebieline geasalgovvedh. Njaalmeldh eksamene dorjesåvva jih sensureereme sjædta voenges.

Jåa3 lissiebigkeme siejhme studijemahtose: Learohke maahta tjaaleldh eksamenese geasalgovvedh. Tjaaleldh eksamene dorjesåvva jih sensureereme sjædta voenges. Learohke maahta lissine njaalmeldh eksamenese ryöjredimmiebieline geasalgovvedh. Njaalmeldh eksamene dorjesåvva jih sensureereme sjædta voenges.

Eksamene privatistide

10. daltese. Vuartesjh siejhme öörnegem maadthskuvleööhpehtæmman geerve almetjidie.

Jåa2 barkoefaagles studijeprogramme. Privatiste edtja tjaaleldh eksamenem vaeltedh. Eksamene edtja ryöjredimmiebeliem utnedh. Eksamene dorjesåvva jih sentraale sensureereme sjædta. Lissine privatiste edtja njaalmeldh eksamenem vaeltedh. Njaalmeldh eksamene dorjesåvva jih sensureereme sjædta voenges. Fylhkentjielte muana mejtie privatisth edtjeh ryöjredimmiebeliem åadtjodh voenges vadteme eksamenisnie.

Jåa3 studijeryöjreden ööhpehtimmieprogramme: Privatiste edtja tjaaleldh eksamenem vaeltedh. Tjaaleldh eksamene dorjesåvva jih sensureereme sjædta voenges. Lissine privatiste edtja njaalmeldh eksamenem vaeltedh. Njaalmeldh eksamene dorjesåvva jih sensureereme sjædta voenges. Fylhkentjielte muana mejtie privatisth edtjeh ryöjredimmiebeliem åadtjodh voenges vadteme eksamenisnie.

Jåa3 lissiebigkeme siejhme studijemaahdose: Privatiste edtja tjaaleldh eksamenem vaeltedh. Tjaaleldh eksamene dorjesåvva jih sensureereme sjædta voenges. Lissine privatiste edtja njaalmeldh eksamenem vaeltedh. Njaalmeldh eksamene dorjesåvva jih sensureereme sjædta voenges. Fylhkentjielte muana mejtie privatisth edtjeh ryöjredimmiebeliem åadtjodh voenges vadteme eksamenisnie.